

Zevnitř - pánská kolekce

Jana Olehlová

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Design oděvu
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana Oláhová**
Osobní číslo: **K11027**
Studijní program: **BR206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimedia a design – Design oděvu**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Zevněř – pánská kolekce**

Zásady pro vypracování:

1. Teoretická část

Průzkumování a analýza dostupných materiálů a informací, obrazová příloha, vlastní závěry v minimálním rozsahu 15 normostran.

Bakalářská práce vychází z historického vývoje pánského saka, jeho významu. Uzavření identity muže do formální podoby, projevování osobnosti.

2. Praktická část

Výtvarné zpracování a realizace finálních návrhů v počtu 5 – 7 modelů.

Pánská kolekce s náhledem na vnitřek oděvu.

Teoretická a technická příprava projektu, sběr potřebných informací, dokumentace realizace dle zadaných parametrů (moodboard, storyboard, skici s naznačením siluety, barevnost, popis materiálů, technická nákresy modelů, technické opisy, střihové řešení, postprodukce).

Práce musí být doplněná o dokumentační fotografie z procesu tvorby, mediální fotografiemi, popřípadě krátkým promo videem.

Rozsah práce: cca 30 str. formát A4. Odevzdejte ve 2 stejnopisech v pevné vazbě.

Součástí předané písemné práce jsou i 2 vyhotovení na CD-ROM. Na samostatném noučiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci prakt. částí závěrečné práce pro využití v publikacích F&A. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Logs a texty v křívkách.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tiskněná**

Seznam odborné literatury:

ROETZEL, Bernhard. a Opravedový gentleman: průvodce klasickou pánskou módou. 3., přeprac. vyd. Praha: Slovart, 2013, 359 s. ISBN 978-80-7391-674-9.

SEELING, Charlotte. Societní módy: 1900-1999. Vyd. 1. Praha: Slovart, 2000, 656 s. ISBN 80-7209-247-2.

KUTÍLKOVÁ, Dagmar a Marie MĚYKOVÁ. Vojenské odívání: od třicetileté války do počátku 20. stol. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, 303 s. ISBN 978-80-7106-934-9.

MINGUET, José Marie. Menswear fashion forward designers. Barcelona: Mensa, c2012, 285 s. ISBN 978-84-15223-63-4.

PEACOCK, John. Men's fashion: the complete sourcebook. London: Thames and Hudson, c1996, 216 s. ISBN 0-500-01725-5.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Art. Mária Štranecková, ArtD.
Atelier Design oděvu

Datum zadání bakalářské práce:

3. října 2013

Termín odevzdání bakalářské práce:

16. května 2014

Ve Zlíně dne 20. února 2014

doc. Mgr. Jana Janilková, ArtD.
děkanka

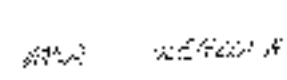
Mgr. Art. Mária Štranecková, ArtD.
vedoucí učitelka

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Benru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se dále vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60⁴⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, které je oprávněna v takových případech ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčním využitím), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 2019

.....
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů § 47b zveřejňování záverečných prací

²⁾ Vyšší školou v souladu s zveřejňující ustanovení ústavního, ústavního a regulační právo, a jejich právního ochrany, včetně pracovní opozitní o výsledek obhajoby prostřednictvím ústřednice kvalifikační práce. Novou úpravou. Zpráva zveřejněná starostou učitelů a ředitelů vysokých škol

³⁾ Občanští, občanské, bakalářské a regulační práce odměrné ochrany k ochranné části při 102 nepřímě při uzavření dvou před školních obhajobou zveřejňují k dalšímu využití v místě učení učitelů s předem vydané školy nebo učitelů tak učeno, v místě pracovního využití školy, kde se má konat obhajoba práce. Školky a může se využití práce přiznat na své náklady výdaj, úplaty nebo uhradit úplaty.

⁴⁾ Školky, se zveřejněním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle ústavního zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

⁵⁾ Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících a právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3

⁶⁾ Do práce související může nezastupuje řízení nebo školské či vzdělávací zařízení, včetně škol ze školní příslušnosti nebo veřejného školství, které školní učitelé poskytl a jeho nebo k tomu právní nebo jiným způsobem, zejména nebo srovnáním se školní školou nebo školou poskytující výukový materiál a jeho právního učení na škole nebo školství či vzdělávací zařízení (škola, škola).

⁷⁾ Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících a právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 odst. 1 a 2

⁸⁾ Škola nebo školství či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla § 35 odst. 3. Copak učitel školního díla může uvést bez vědomí obvodu, mohou se být školy uzavřít srovnání obvyklých podmínek práce jako učitelů a škol. Ústřední § 35 odst. 3 zveřejněním učitelů.

⁹⁾ Škola nebo školství či vzdělávací zařízení jsou oprávněny uzavřít smlouvu o užití školního díla s právními subjekty, které škola nebo školství či vzdělávací zařízení.

¹⁰⁾ Škola nebo školství či vzdělávací zařízení jsou oprávněny uzavřít smlouvu o užití školního díla s právními subjekty, které škola nebo školství či vzdělávací zařízení podle odstavce 2 může uzavřít smlouvu se školou, která se využívá při výuce, a to podle odstavce 42 do jeho zveřejnění. Škola může se přitom se školou uzavřít smlouvu o užití školního díla podle odstavce 1.

V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu ÚTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní email, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

ABSTRAKT

Ve své bakalářské práci Zevnitř se zaměřuji na muže a jejich zájmy. Jaký mají zájmy vliv na identitu vyjádřenou oděvem a jaký vliv měli zájmy na oděv. Věnuji pozornost historii sportu a s ní spojenému vývoji sportovního oblečení. V samotné praktické části se zabývám již konkrétním zájmem a tím je motorismus.

Kolekce je cílená pro českého muže a proto má práce se zaměřuje i na vývoj pánské módy u nás a současné tendence v oblasti české pánské módy.

Pánská kolekce je pro mě výzvou. V české pánské módě se skrývá potenciál pro další vývoj trhu u nás.

Klíčová slova: identita, zájmy, sport, motorismus, česká móda

ABSTRACT

My bachelor thesis called From the Inside is focused on men and their interests. What impact do interests have on one's identity expressed by clothing and what effect have interests had on clothing. The second chapter is focused on the history of sport and the associated development of sportswear. The practical part deals with specific interest that is motorism.

The collection is meant for Czech men and therefore my work focuses also on the development of men's fashion in our country and current trends in the Czech men's fashion.

Men's collection is a challenge for me. The Czech men's fashion has the potential for further market development in our country.

Keywords: identity, interests, sport, motorism, czech fashion

Ráda bych tímto chtěla poděkovat všem, kteří mě podporují a berou mě takovou, jaká jsem. V první řadě bych chtěla poděkovat Mgr. art. Márii Štranekové, ArtD. za odbornou pomoc, silné nervy a pochopení. Děkuji své mamince, za pomoc při zhotovení bakalářské práce a za její nesmírnou obětavost a lásku. Děkuji svému příteli Ondrovi, rodině a přátelům za podporu a trpělivost. V neposlední řadě také fotografovi Richardu Boudovi a modelu za pomoc při zhotovení dokumentace mé kolekce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 IDENTITA A ZÁJMY	11
1.1 IDENTITA O ODĚV	11
1.1.1 Skupinová identita.....	12
1.1.2 Zájmy a je jejich vliv na identitu.....	14
1.1.3 Motorismus a jeho vliv.....	14
2 VÝVOJ SPORTOVNÍHO ODĚVU	20
2.1 HISTORIE SPORTU	20
2.2 SPORTOVNÍ ODĚV V MINULOSTI.....	21
2.3 SPORTOVNÍ MÓDA DNES	24
2.3.1 Tradice.....	24
2.3.2 Forma.....	26
2.3.3 Potisky.....	28
3 PÁNSKÁ MÓDA U NÁS	30
3.1 VÝVOJ VE 20. STOLETÍ.....	30
3.2 VÝVOJ DNES	32
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
4 KOLEKCE INSPIROVANÁ MOTORISMEM	35
5 ZPRACOVÁNÍ	36
5.1 MODEL Č. 1	36
5.1.1 Technický popis.....	36
5.1.2 Technický náčrt.....	36
5.2 MODEL Č. 2	38
5.2.1 Technický popis.....	38
5.2.2 Technický náčrt.....	40
5.3 MODEL Č. 3	41
5.3.1 Technický popis.....	41
5.3.2 Technický náčrt.....	42
5.4 MODEL Č. 4	43
5.4.1 Technický popis.....	43
5.4.2 Technický náčrt.....	43
5.5 MODEL Č. 5	44
5.5.1 Technický popis.....	44
5.5.2 Technický náčrt.....	44
III PROJEKTOVÁ ČÁST	50
ZÁVĚR	60
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	61
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	62
SEZNAM OBRÁZKŮ	63

ÚVOD

Má bakalářská práce Zevnitř je má první pánská kolekce. Pánská móda je pro mne velkou neznámou. Lákala mě již dlouho, ale rozhodla jsem se přijmout tuto výzvu až nyní. Abych sama zjistila, kudy se bude vyvíjet můj zájem a na čem postavím svou identitu designérky.

Na začátku teoretické části si odpovídám na otázky, jaký vliv mají zájmy na mužskou identitu? Jaký vliv mají zájmy na oděv?

Mezi nejrozšířenější mužské záliby patří sportovní aktivity. Muži jsou přímo fascinováni pohybem, ať už se jedná o fyzický pohyb nebo mechanický. Sport je fenoménem dnešní doby, má vliv na všechny aspekty života. Také podstatným dílem k vývoji oblečení, jak ho známe dnes.

V druhé kapitole se snažím zmapovat historii sportu a sportovního oblékání. Zkoumám, jakým způsobem dnešní designéři přistupují k sportovní módě. V třetí kapitole se zaměřuji na českou pánskou módu.

Cílem celé kolekce je vytvořit modely určené pro českého muže a hledám svůj úhel pohledu na pánský oděv. Na předním místě mého zájmu figuruje hravost a funkčnost celé kolekce.

V praktické části se nachází shrnutí a vyobrazení kolekce. Přehled použitých materiálů, technik, pracovních postupů. Obrazová dokumentace zahrnuje technické nákresy, skici, návrhy, fotodokumentaci vypracování detailů. Na závěr je přiložena závěrečná dokumentace hotové pánské kolekce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 IDENTITA A ZÁJMY

Identita je potřeba člověka vědět, kam patří. Člověk potřebuje znát své hodnoty a svou vnitřní podobu.¹

Základem identity je uvědomění hodnot, náležitosti k národu, ke společnosti. Otázkou je, do jaké míry souhlasí vnitřní podoba s tou vnější. Jakým způsobem je identita vyjadřována a jakým způsobem by vyjadřována být mohla. Vnější podoba tvoří nehmataelnou osobní vizitku, kterou člověk předkládá při konfrontaci s okolím. Zrcadlí se v ní postoj k životu, životní styl, zájmy, názory nebo také nálady. Díky viditelným znakům máme možnost se identifikovat při komunikaci s okolím. Právě vizuální stránkou může být společnost klamána. *Protože jde o vnější znak osobnosti, je možné ho vědomě změnit.* Může tak docházet i k vysílání nepravdivých informací. Nositel, tak chce ovlivnit mínění druhých, na základě snahy přiřadit se k odlišné pracovní nebo společenské roli. V rámci společenské role nositel svou osobní identitu potlačuje, protože musí splňovat požadavky dané svým postavením.

1.1 Identita o oděv

“Náš vnější vzhled je náš posel - je to veřejné prohlášení. Některá přestrojení jsou úzce spojena s našimi nejnítěrnějšími obavami a v takových případech funguje oblečení jako štít, který kryje a chrání.”

Gianni Versace²

Podle slov akademického malíře Josefa Āaptůcha je oděv nedílnou součástí každodenní komunikace: ukaž mi, jak se oblékáš, a já ti řeknu, kdo jsi.³

Oděv tak zastává funkci prostředku, skrz který je vyjádřena identita. Nositel utváří představu samotným oděvem, který může, ale nemusí souhlasit s vnitřní podobou sebe sama.

¹ SKARLANTOVÁ, Jana. *Oděv jako znak: sémiotické funkce oděvu a jejich axiologické proměny*. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2007, 224 s. ISBN 978-80-7290-330-6. s. 32

² SKARLANTOVÁ, Jana. *Oděv jako znak: sémiotické funkce oděvu a jejich axiologické proměny*. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2007, 224 s. ISBN 978-80-7290-330-6. s. 32

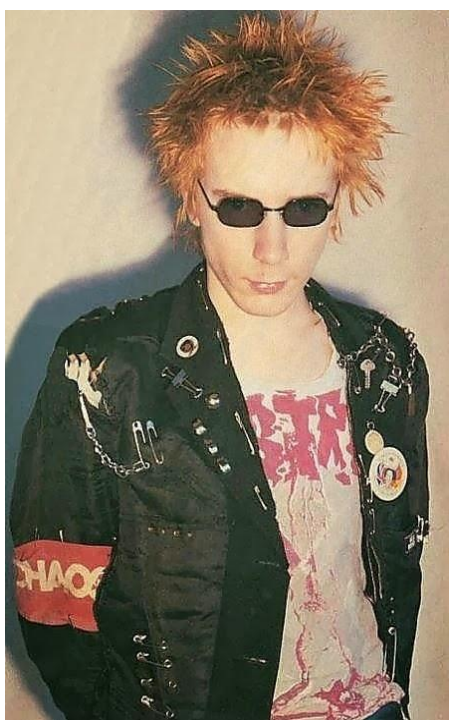
³ *Josef Āaptůch: Češi jsou pragmatičtí a přízemní* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://www.bvv.cz/styl-kabo/srpen-2011/aktuality/josef-taptuch-cesi-jsou-pragmaticti-a-prizemni/>

Dávat najevo svou vnitřní podobu není vůbec lehké. Vnější vzhled nemusí odpovídat představám a požadavkům společnosti. Je jednodušší svoji identitu potlačit než střetnout se s názory jiných.

Vnější identita může vypovídat i o náležitosti k určitému stylu, společenskému postavení, názoru, kultuře, sportu nebo jinému zájmu.

1.1.1 Skupinová identita

Jako příklad projevení skupinové identity a potřebou jedinců vyjádřit své zařazení je punk. Například v roce 1975 se objevilo *punkové hnutí, které módou a hudbou vyjadřovalo své nekonformní a rozvratné postoje proti systému.*⁴ Punk se vyvíjel na ulici a byl odsuzován a kritizován. Přesto byl nedílnou součástí společnosti, měl velký vliv na vysokou módu. Ikonou punkové módy se stala Vivienne Westwoodová, která tak do módní tvorby přenášela svou punkovou osobnost.

Obr.1 Johny Rotten ze Sex Pistols

Obr.2 Malcolm McLaren a Vivienne Westwoodová

⁴ MACKENZIE, Mairi. --ismy. V Praze: Slovart, 2010, 159 s. ISBN 978-80-7391-399-1.s.106

Člověk proto, aby vyjádřil svůj názor, může zvolit cestu přímého sdělení. Díky nápisům je možné se ztotožnit s určitými myšlenkami. Které nejsou jen záležitostmi propagačních materiálů.

Jako názorný příklad lze uvést kolekci triček Choose Life Collection od Katherine Hamnetové s jejími slogany z roku 1984. Její trička nesla poselství jako například Heroin Free Zone, Worldwide nuclear ban now⁵, kterými se snažila upoutat pozornost politiků na dané problémy. Skrze hesla vyjadřovala svůj postoj vycházející z její vlastní identity a identity těch, kteří se s jejími hesly ztotožňují.

Obr. 3 trička s hesly od Katrine Hamnetové

⁵ WORSLEY, Harriet. *100 ideas that changed fashion*. London: Laurence King Pub, 2011, 191 s., [8] s. barev. obr. příl. ISBN 978-185-6697-330. s. 118

1.1.2 Zájmy a je jejich vliv na identitu

Osobní identita zahrnuje jak životní postoje a názory tak i obraz toho, co nás naplňuje, uspokojuje naše ego a potřeby. V dnešní době se velký důraz klade na životní styl. Zájmy jsou jeho nedílnou součástí. Dávají rovnováhu mezi povinnostmi a odpočinkem. Život totiž není jen o práci a o starosti o rodinu. Každý by si měl v dnešní hektické době najít čas sám na sebe. Proto je důležitý kvalitně prožitý volný čas. Zájmy působí na naši psychiku a ovlivňují náš život.

Zájmy (záliby) lze charakterizovat jako úsilí zabývat se věcmi nebo činnostmi, které na dané osoby působí. Člověk získává potřebu poznávat a nechat se ovlivňovat. Dalším aspektem života jsou potřeby, které souvisí se zálibami. Na základě potřeb si jedinci osvojují činnosti. Všichni mají své potřeby: být oblíbený, být aktivní, potřeba mít smysl života, potřeba začlenit se. K zálibám si jedinec získává vztah díky svým potřebám nebo naopak přes přirozenou oblibu určitých zájmů k naplnění našich dalších potřeb.⁶

Moderní člověk hodnotí svůj život v porovnání s časem. *Času podřizují mnohdy lidé své plány, hodnotové směřování, životní usilování a dokonce povahu mezilidských vztahů a kontaktů.*⁷ Sportovní aktivity člověku vyhovují, dodávají rytmus běhu vědního dne. Propojují volný čas s prostorem pro osobní vývoj mimo své povinnosti. V centru zájmu dnešní společnosti je sport jako základní kámen zdravého životního stylu a trávení volného času. Sport se stal fenoménem dnešní doby. Jeho význam zasahuje do sociálních, ekonomických i kulturních rovin.

1.1.3 Motorismus a jeho vliv

Motorismus jako fenomén vyvolává zájem mužů již od svého vzniku. Již od 19. století se řadí k stěžejním prvkům pánského životního stylu.

Automobil se řadí k nejzásadnějším vynálezům z 19. a 20. století. Zprvu to však nebylo zcela zřetelné a propagátory motorismu ovlivňovaly obavy. Motorismus naboural zažité pořádky. Přizpůsoboval se životnímu stylu a požadavkům, na druhou stranu působil motoris-

⁶ Psychologie osobnosti. [online]. [cit. 2014-05-08]. Dostupné z: <http://www.vysokeskoly.cz/maturitniotazky/zaklady-spolecenskych-ved/psychologie-osobnosti>

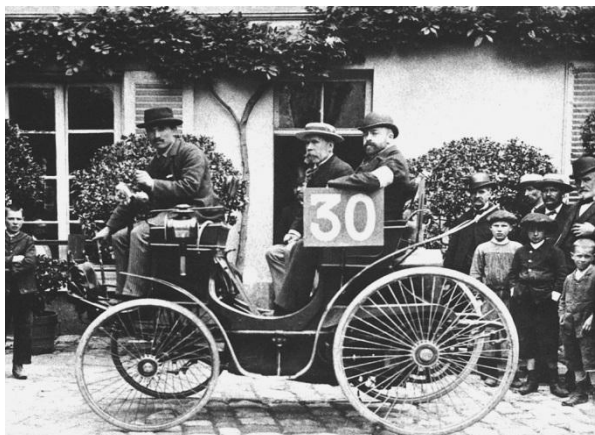
⁷ SEKOT, Aleš. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003, 191 s., [8] s. barev. obr. příl. ISBN 80-731-5047-6. s. 109

mus i opačně díky prezentaci ve filmech a soutěžích. Motorismus přispěl k vývoji sportovního oblečení, ale současně kopíroval i tendence v módě.

Rané počátky myšlenky motorismu lze datovat již od roku 1801, kdy Richard Trevithick vynalezl první parní automobil. Trevithick posunul hranice možností doby a inspiroval další vynálezce a inženýry pro další výzkum. První parní motocykl byl vytvořen až roku 1860. Který následně roku 1885 vylepšil Gottlieb Daimler na benzínový motocykl. Veškerý vývoj motorismu by bez nadšení velkého okruhu vynálezců, inženýrů a nadšenců nebyl možný. Již tehdy muži byli okouzleni důmyslným potenciálem, dynamikou a Významným bodem vývoje se stal vynález spalovacího motoru z roku 1860, který pocházel z dílny Etiénna Leinora ,na kterého navázali inženýři Gottlieb Daimler a Carl Friedrich Michael Benz. Ti téměř nezávisle na sobě navrhli inovaci motoru a vytvořili tak čtyřdobý spalovací motor. Francouzští vývojáři začali vyrábět motory podle Daimlerova návrhu, domnívali se však, že automobil nemá budoucnost. Tato skepse je donutila k tomu, že licenci na výrobu motorů prodali firmě Peugeot.⁸

Do té doby nenadálý zájem způsobil, že byla zavedena sériová výroba ve Francii a znamenala obří úspěch motorismu.⁹

Vlastnictví automobilu identifikovalo majitele s nejvyšší společenskou třídou. Automobily

Obr. 4 Peugeot z roku 1894

⁸ LILLYWHITE, David. *Encyklopedie klasických automobilů: více než tisíc nejslavnějších klasických automobilů 20. století*. 1. české vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2005, 544 s. ISBN 80-736-0312-8. s. 9-10

⁹ LILLYWHITE, David. *Encyklopedie klasických automobilů: více než tisíc nejslavnějších klasických automobilů 20. století*. 1. české vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2005, 544 s. ISBN 80-736-0312-8. s. 10

tak zpočátku byly raritou, kterou zahlédl z širší veřejnosti málokdo.

Jako v módním průmyslu je prostředkem prezentace módní přehlídka, tak tuto funkci v automobilovém odvětví plní závody a soutěže. Účelem těchto závodů bylo ukázání se před lidmi a získání jejich přízně.

První automobilový závod je již datován roku 1894 ve Francii.¹⁰

K rozšíření motocyklů došlo mezi válkami, kdy se lidé z města potřebovali snadno a rychle přemisťovat. Jak se motocykly rozšiřovaly, začaly se používat na jednoduché sportování. Nátlak konkurence stále nutil výrobce zdokonalovat své výrobky, aby s nimi mohli vítězit. Ze zvyšující se rychlostí se zvyšovala úrazovost. Nebylo možné soutěžit s běžným oděvem. Pro ztlumení negativních vlivů počasí se nosily tlusté svetry, s čepicí přiléhající přes uši. Čepice byla doplněna o prvek ochranných brýlí. Kalhoty byly používány převážně pumpky, které již dříve byly považovány za kalhoty na sportování. Ruce měly chráněny koženými rukavicemi. Důležitým prvkem byly vysoké kožené boty sahající nad kolena. Boty tlumily následky případného pádu a zamezovaly popálení o rozpálené součásti motocyklu. Na konci 90. let 19. století se stále zvyšovala poptávka po automobilech a před 1. světovou válkou propuklo v Evropě hotové motorové šílenství. Produkce automobilů se rozrostla do takových rozměrů, že podnítila uplatnění prvního běžícího pásu ve výrobě.¹¹

¹⁰ REMEK, Branko. *Automobil a spalovací motor: historický vývoj*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 159 s. ISBN 978-80-247-3538-2. s. 23

¹¹ LILLYWHITE, David. *Encyklopedie klasických automobilů: více než tisíc nejslavnějších klasických automobilů 20. století*. 1. české vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2005, 544 s. ISBN 80-736-0312-8. s. 10

Obr. 5 motocyklový závodník z přelomu 19. a 20. století

Následně se automobil stal dostupným zbožím pro širokou veřejnost. Během válek však byl vývoj motorismu téměř zastaven. Dynamika vývoje motorismu kopíruje vývoj celé společnosti.

20. století bylo někdy nazýváno „stoletím automobilů“. A to z důvodu, že automobil prošel nejprudším vývojem a došlo k jeho masovému šíření. Osobní automobil se stal běžným dopravním prostředkem.¹²

Počátky využívání automobilu jako běžného dopravního prostředku přinesl do módy ochranné oděvy pro ochranu běžného oblečení. Automobily byly zprvu vyráběny bez střechy a tak se jako ochrana před nepříznivými povětrnostními podmínkami nosily nepromokavé, objemné kabáty a nezbytná byla i pokrývka hlavy. Dalším doplňkem byly manžetové rukavice a ochranné brýle. S rozmachem cestování bylo potřeba uzpůsobit zavazadla. Toho využil Louis Vuitton a začal vyrábět luxusní kožené zavazadla přizpůsobené novým automobilům. Motocykloví nadšenci vytvořili kolem roku 1950 vlastní novou subkulturu a styl. Tuto subkulturu proslavil v roce 1953 Marlon Brando ve filmu *Divoch*. Šokoval

¹² KOLEKTIV AUTORŮ. Motorismus dneška. V Praze: Práce, 1975, 256 s. s. 7

černou koženou bundou v doplnění s džínou a elegantní bílou šálou. Jeho rivalové preferovali zelené vojenské parky. Kožená bunda se stala symbolem příslušnosti k motorkářům.¹³

Obr. 6 Marlon Brando

V 50. letech dochází k ukončení vývoje automobilu. V dalších letech probíhají především estetické a funkční úpravy, ale celková technická struktura zůstává stejná. Vznikají tak malé méně náročné automobily a motocykly. Ty se uplatňují především pro efektivnější pohyb ve městech a pro prožitek z jízdy.

Jako levný, funkční dopravní prostředek představil roku 1946 Piaggio skútr Vespa. Tento skútr byl nezáměrně propagován ve filmu Prázdniny v Římě z roku 1952. Audrey Hepburnová se ve filmu svezla s Gregory Peckem a rázem se stal z Vespy módní hit.¹⁴

¹³ WORSLEY, Harriet. *100 ideas that changed fashion*. London: Laurence King Pub, 2011. ISBN 978-185-6697-330. s. 28

¹⁴ STEVENSON, N. *Kronika módy: 1800 - 1870 - 1940 - 1960 - 1980 - 2020 : kdo udává tón - nejslavnější módní ikony a návrháři*. Vyd. 1. Praha: Fortuna Libri, c2011, 288 s. Fortuna factum. ISBN 978-80-7321-570-5. s. 166

Obr. 7 Prázdniny v Římě

V 60. letech se firmy na výrobu automobilů slučovaly pro větší efektivnost a kooperaci. Design automobilů nabývá přehlednější podoby.

V 70. letech nastoupila ropná krize, která vyvolala otázky ohledně životního prostředí. Začalo se přemýšlet o škodlivosti výfukových zplodin.¹⁵

Ekologie a praktičnost hraje hlavní roli až do současnosti. Ekologie se dotýká i společnosti. Od 60. let se ve společnosti projevuje hnutí hippies se svojí antimódou, ochranou přírody a svobodou.

V současnosti narůstá globální problém přesycení trhu automobily, motocykly a jejich negativním vlivem na životní prostředí. Hledají se nové alternativy ve formě hybridních ekologických prostředků. I zde můžeme sledovat chronologii módy a motorismu. V módě začíná vzrůstat touha po kvalitním produktu s přihlédnutím k životnímu prostředí, férovým podmínkám pro výrobu a hledáním alternativ v oblasti materiálů.

¹⁵ LILLYWHITE, David. *Encyklopedie klasických automobilů: více než tisíc nejslavnějších klasických automobilů 20. století*. 1. české vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2005, 544 s. ISBN 80-736-0312-8. s. 13

2 VÝVOJ SPORTOVNÍHO ODĚVU

Tato kapitola obsahuje přehled vývoje pánského sportovního oděvu. Sport je fenoménem dnešní doby. Jeho význam zasahuje do rovin sociálních, ekonomických i kulturních. Sportovní oděv hraje hlavní roli v 20. století, mění a řídí odívání, což nikdo dříve nemohl předpokládat. Sport byl a stále je důležitým formujícím prvkem pro vývoj pánského neformálního oděvu. V minulosti vnikala mnoho různých sportů. Jako stěžejní sporty byly vybrány golf, tenis, motorismus a cyklistika. Tyto sporty jsou založeny na tradici a jejich vliv přetrvává dodnes. Jsou přístupné dnes již pro všechny a mohou probíhat v rovině profesionální, i amatérské. Zároveň se podepsaly na vývoji společnosti a zvláště pak sportovního oděvu.

S rozmachem sportu vznikala potřeba uzpůsobit oděv pro pohybové aktivity. Tato potřeba položila základ pro vývoj nových prvků oblékání. Vývoj sportovního oděvu dával impulsy k rozvoji nových materiálů a efektivní využívání již známých materiálů. Jako příklad vhodného uplatnění materiálu ve sportovním oděvu je úplet. O nové materiály se například zasloužily *anglické společnosti jako Aquascutum a Burberry a francouzské firmy v polovině 19. století*.¹⁶ Díky těmto firmám byla oděvní tvorba obohacena o podšíváné bavlněné kepry, s kterých se šilo nepromokavé oblečení.¹⁷ Dodnes sportovní móda posouvá hranice inovativních funkčních materiálů a umožňuje rozšiřovat hranice možností módy.

Materiály nebyly to jediné, co přinesl sport do běžného šatníku. Sportovní aktivity obohatily módu o další specifické druhy oblečení. Tyto nové druhy posunuly vývoj běžného šatníku a nejsou dnes vnímány jako striktně sportovní.

2.1 Historie sportu

O trávení volného času se již zajímal Aristoteles. A ještě hlouběji do historie je možné vysledovat důkazy o zálibách fyzického charakteru. *Historikové tvrdí, že pohybové aktivity*

¹⁶ *Móda: obrazové dějiny oblékání a stylu*. Vyd. 1. Praha: Knižní klub, 2013, 480 s. ISBN 978-80-242-4170-8. s. 216

¹⁷ *Móda: obrazové dějiny oblékání a stylu*. Vyd. 1. Praha: Knižní klub, 2013, 480 s. ISBN 978-80-242-4170-8. s. 216

*existovaly ve všech známých kulturách.*¹⁸ Až do konce středověku byl určen pouze pro muže, až na výjimečné situace pro ženy.

Sportovní aktivity se odvíjely postupně od pohybových aktivit spojených s potřebou přežít a s náboženskými rituály. První hry a cvičení se odvozovaly z pracovních činností lidí.¹⁹ Bylo běžné, že již v období starověku měli lidé potřebu uzpůsobovat oděv pro pohybové aktivity. Dosahovali toho především tím, že cvičili nazí. Nebo si například jako v starověkém Římě oděv podkasávali.

Důležitým mezníkem se stalo v 17. - 18. století období osvícenství. Ve sportovních aktivitách *se moderní cestou rozvíjela specializace a organizace*²⁰ sportů. Francouzská revoluce zasáhla do smýšlení o sportu, začalo se přemýšlet o zpřístupnění na soutěžích všemi stavy. Průmyslová revoluce přinesla do sportu *nástup organizovaných soutěžních sportů (od 1780 do současnosti)*²¹

Na přelomu 17. - 18. století se v Anglii rodí počátky moderního sportu.

2.2 Sportovní oděv v minulosti

Zpočátku se na pohybové aktivity pánský oděv nelišil. Nosil se oblek, ale v barevných variantách na rozdíl od formálního obleku.²²

První sportovní sako pocházelo z Anglie a bylo původně využíváno pro jízdu na koni a na hon. Jezdecké sako je předchůdcem saka na hon, které je prvním sportovním sakem. Poprvé způsobilo pozdvižení na honu vévody z Norfolku. Díky této skutečnosti je sako nazýváno norfolské. Sako vycházelo vstříc potřebám anglických mužů. Ti dávali přednost honitbě, jezdeckví a rybaření.²³

Sako bylo bráno za samostatný prvek, šilo se separátně od kalhot. Jedním ze sportů,

¹⁸ SOMMER, Jiří. *Malé dějiny sportu, aneb, O sportech našich předků--: sportování ve znamení býčích rohů, jak to vypadalo v Olympii, gladiátorské hry, artušovské hry, lov jako sport, rodí se fotbal, hry gentlemanů, moderní olympijské hry*. Vyd. 1. Olomouc: Fontána, 2003, 273 s. ISBN 80-733-6116-7.

^{19, 20} SEKOT, Aleš. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003, 191 s., [8] s. barev. obr. příl. ISBN 80-731-5047-6.s.32, s. 39-40

²² *Móda: obrazové dějiny oblékání a stylu*. Vyd. 1. Praha: Knižní klub, 2013, 480 s. ISBN 978-80-242-4170-8. s. 216

²³ ROETZEL, Bernhard a Ludmila KYBALOVÁ. *Opravdový gentleman: tradice, noblesa, styl*. Vyd. 1. Praha: Sloart, 2001, 357 s. ISBN 80-720-9228-6. s. 120

keré se podíleli na vývoji sportovního oděvu je golf. Golf zastává důležitou pozici v oblasti sportu již od roku 1457, kdy se o golfu zmiňují Skotské parlamentní listiny. Nejstarší datovaný klub byl založen roku 1608. Golf je význačný svým specifickým oděvem, který měl působit nedbale, ale elegantně. Jako svrchní oděv byl nošen převážně pulovr s věčkovým výstřihem a se sportovním sakem, které nebylo podmínkou. Ze svého skotského původu nebyl převzat typický skotský kilt, ale jeho místo zaujali kalhoty s typickým skotským kárem nebo tartanem. Speciálním typem kalhot se staly v 60. letech 19. století pumpky (golfky). Stěžejním prvkem místo dříve používané košile se stala na počátku 20. století polokošile.

První polokošili si v roce 1933 si pro sebe zhotovil René Lacoste. Polokošile okamžitě měla obrovský úspěch. Využití našla jak pro golfové, tak i tenisové hráče po celém světě. Ve výsledku v tenise byla nošena více, protože Lacoste sám hrál profesionálně. Lacoste se inspiroval tvarem pravé polokošile, kterou nosili hráči póla.²⁴

Tento ikonický kousek v roce 1973 uplatnil americký designér Ralph Lauren, kterého paradoxně více proslavila než samotného vynálezce Reného Lacosta.²⁵

Obr. 8 hráč golf kolem roku 1940

Obr. 9 hráč tenisu kolem roku 1940

Simultánně s golfovým oděvem se vyvíjí i oděv na tenis. Nejvýrazněji se začal měnit v 60. letech 19. století, kdy nabýval podoby úboru, jaký známe dnes. Spolu s tenisem byl v této době zaveden i do kriketu bílý úbor. Součástí úboru byl lněný blejzr, kalhoty, bavlněná košile a čapka. Následně stejně jakou u golfového úboru byla košile ve 30. letech

²⁴ ROETZEL, Bernhard a Ludmila KYBALOVÁ. *Opravdový gentleman: tradice, noblesa, styl*. Vyd. 1. Praha: Sloart, 2001, 357 s. ISBN 80-720-9228-6. s. 314

²⁵ ROETZEL, Bernhard a Ludmila KYBALOVÁ. *Opravdový gentleman: tradice, noblesa, styl*. Vyd. 1. Praha: Sloart, 2001, 357 s. ISBN 80-720-9228-6. s. 317

20. století nahrazená polokošilí.²⁶

Další zvrát sportovní módy nastává znovu v 90. letech 19. století. Jízda na kole se stává společenskou zábavou mužů i žen, u žen úplně mizí honzíky. Nejvhodnější oděvem se stává kostým s košilí a kravatou, rukávy stále odkazují na styl módy *biedermeieru*. I tak budil cyklistický oděv pohoršení. Přes počáteční neúspěch je dnes cyklistika jeden z nejrozšířenějších rekreačních sportů bez ohledu na pohlaví a stáří. Pánové oblékali oděv připomínající dres, ale v *přiměřeném puritánském pojetí odívání na konci 19. Století*.²⁷ Tímto byly položeny základy současného dresu.

Obr. 10 High Wheel Club z roku 1890

Sportovní oděv hraje hlavní roli v 20. století, mění a řídí odívání, což nikdo nemohl předpokládat.

V Americe během období světových válek proběhl závratný posun v oblasti sportovní módy. Po 1. světové válce se stal sport symbolem moderní doby. Hlavní tendence ohledně sportovního oblečení v běžném šatníku přicházejí z Ameriky. Napřed se tato uvolněnost projevila v dámském šatníku během 1. světové války. Země nesužovaná válkou umožňovala volnost pohybu a myšlení, která se přenesla do potřeby uvolnit oděv.

Vznikaly nové rekreační sporty, které mění pohled na životní styl a ovlivňují skladbu šatníku. Dříve se na sportování nosilo vycházkové oblečení. S 20. stoletím naopak nové sportovní prvky přecházejí do oděvů běžného nošení. Není však podmínkou, že nositel musí

²⁶ *Móda: obrazové dějiny oblékání a stylu*. Vyd. 1. Praha: Knižní klub, 2013, 480 s. ISBN 978-80-242-4170-8. s. 216

²⁷ SEKOT, Aleš. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003, 191 s., [8] s. barev. obr. příl. ISBN 80-731-5047-6. s. 266

být sportovně založený. Lidé bez sportovních aktivit chtějí nosit toto specifické oblečení. Mají potřebu být moderní a zároveň využívat kladů sportovního oblečení. Mezi klady jistě spadá pohodlnost, funkčnost a dynamičnost.

2.3 Sportovní móda dnes

Sportovní móda má dnes spoustu různých poloh. Nemusí být striktně určena jen pro aktivní sportování a může být rozdílnými způsoby interpretována. Volně se prolíná s ležerní módou.

Ve tvorbě současných designérů je možné vyzorovat hlavní tři tendence: tradici, formu a potisky.

2.3.1 Tradice

Vlivy tradice jsou především patrné v americké sportovní módě.

Na tradiční inspiraci sportovním oděvem staví i kreativní duo amerických designérů Dsquared2. Díky působení v Miláně propojují ve své tvorbě americkou jednoduchou hravost a propojili ji s precizním italským zpracováním. Ve své kolekci na jaro/léto 2007 se zaměřují právě na mužskou sílu skrz sporty. Vytvořili tak kolekci sportovního oblečení vycházející z inspirace jachtingem, plaváním, boxem a silovými sporty. D² se tak řadí do řetězce úspěšných amerických designérů, jako jsou Ralph Lauren, Calvin Klein a Tommy Hilfinger.

Obr. 11 Dsquared2 Jaro/léto2007

Následně v Evropě Lacoste předvedl ve své smíšené kolekci Jaro/léto 2011 tradiční bílý tenisový úbor. Posunul ho však dál decentními detaily, které dodávají právě tolik, aby zaujali a prezentovali současné trendy. Bílé modely jsou doplněny o modely s akcentem černých prvků, dalších modelů v odstínech šedé a oranžové.

Obr. 12 Lacoste Jaro/léto 2011

Módní designéři se mohou také sportovní tradiční módou jen inspirovat.

Výrazným příkladem byla pánská kolekce od Prady na Jaro/léto 2012. Kolekce byla moderním oživením klasické skladby golfového oděvu s novými materiály. Tlumené materiály se objevují v kombinaci s originálními potisky s motivem sportovních aktivit. Celá kolekce je tvořena různorodými barevnými kombinacemi s tisky. Kolekce působí celistvě díky společnému názvosloví. Vytvořil se tím mix, který zahrnuje současné trendy v módě.

Obr. 13 Prada Jaro/léto 2012

2.3.2 Forma

Jednou z možností vyjádření je forma. Důraz je kladen na oproštění od tradičního tvarosloví a barev. Dochází potom k zaměření na vývoj funkčnosti, pohyblivosti zároveň s osobitým designem. Výraznou osobností je mladý britský designér, původně z Argentiny, Aitor Throup. Throup je fascinován anatomii, kterou se inspiruje pro svoji tvorbu. Konstrukci svých střihů dovedl k perfektní dokonalosti. Zde uplatnil, jak anatomii, tak svůj cit pro transformaci. Celá jeho tvorba je dynamická, plná pohybu. Pohyb doprovází celou jeho tvůrčí činnost od skic až po instalaci. Zaujímá zvláštní místo na módní scéně.

S formou do jisté míry pracuje čínský designér Six Lee. Lee jako první Číňan absolvoval Royal Academy of Fine Arts Antwerp v Belgii.²⁸

Jeho tvorba je založena na transformaci saka a oděvních prvků. Siluety jsou subtilní, popřípadě vygradovány doplňky.

²⁸ Six Lee [online]. [cit. 2014-05-14]. Dostupné z: <http://www.sixlee.be/>

Obr. 14 Six Lee Jaro/léto
2014

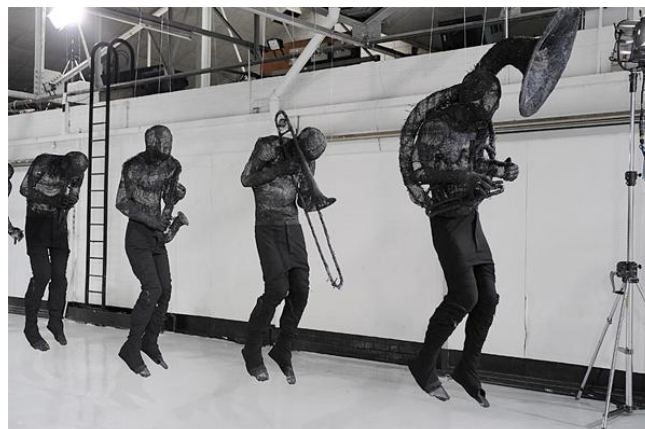

Obr.15 Aitor Throup New
Object Research 2013

Konceptuálně má Aitor Throup nejbližší k Ricku Owensovi. Mezi jejich využití konceptu je rozdíl v uchopení. Owens ukazuje myšlenku v reálném čase jako například ve své pánské kolekci Jaro 2014. Celá přehlídka se odehrává při koncertu estonské hardcorové kapely Winny Puhh. Throup komponuje svou tvorbu do konceptuálních výstav. Kolekce Podzim/zima 2010 byla nainstalována v rámci londýnského Fashionweeku.

Obr. 16 Rick Owens Jaro 2014

Obr. 17 Aitor Throup Podzim/zima 2010

2.3.3 Potisky

Potisky ve sportovní módě se objevují průběžně. V současné době však převládá trend mladých návrhářů, kdy jejich tvorba je založena právě na vlastních originálních potiscích a funkčních nových materiálech. Jejich cílem je vytvářet mladistvý a současný vzhled muže, který drží krok s dobou.

Julian Zigerli je švýcarský designer, jehož tvorba je založena především na inovativních materiálech švýcarského původu.

Zigerliho kolekce se skládají s nositelných outfitů s osobitými designovými detaily. Sportovní prvky kombinuje s materiály s vlastním vzorem, odvozeném od konkrétní specifické inspirace. Jeho typickým prvkem je propojení sportovních doplňků s vlastním oděvem. Nejvýraznější jeho charakteristický znak je využití batohu, který implantuje do oděvu nebo se minimálně v kolekci objeví.

Jeho kolekce Over Stick and stone Jaro/léto 2012 je inspirována lišejníky, jeho mutacemi a osamělým putováním turisty a touhami po horách ve městě.²⁹

Kombinace zemitých potisků s funkčními materiály tvoří příjemný kontrast, který plynule spojuje sportovní a městskou podobu.

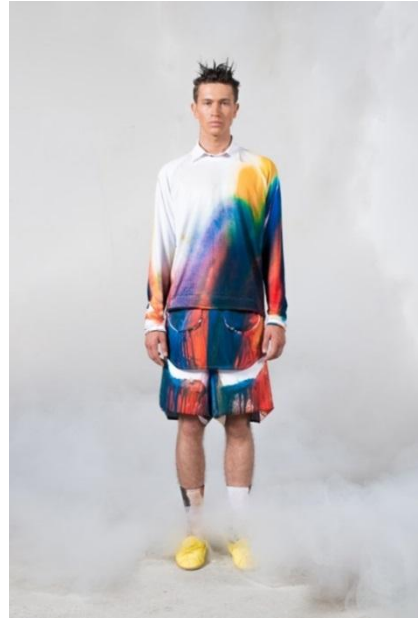
Obr. 18 ukázka z kolekce Over Stick and stone Jaro/léto 2012

²⁹ Julian Zigerli. [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupnéz: <http://julianzigerli.com/julianzigerli/about.html>

Dalšími zástupci potiskového trendu je mladé černobílé duo designérů Agi & Sam. Autor-
ské potisky aplikují je na běžnou siluetu oděvu, bez větší invence ve střizích. Inspirují
se etniky, reagují na nepokoje v Africe. Zakládají si na stylingu a modelech, kteří jejich
kolekce předvádí. Modelové za ně dopoví, příběh, který chtěli předvést, často využívají
pro tyto účely Afroameričany.

Obr. 19 Agi a Sam Jaro/léto 2013

Obr. 20 Julian Zigerli

Jaro/léto 2014

3 PÁNSKÁ MÓDA U NÁS

Pánské módě v České republice je věnována mnohem menší pozornost než by si zasloužila. Možná je to dané českými muži, kteří jsou konzervativní a doposud téměř nejevili zájem o odívání jako takové. Důkazem toho je i absence nabídky pánské módy na trhu. Proto sice na trhu bylo stále prázdné místo, ale nebyly správné podmínky pro jeho naplnění. Čechy již neuspokojuje nošení čistě sportovního oblečení jako běžný oděv. Sportovní klasické softshellové bundy pomalu odkládají a hledají vhodnou alternativu. Hledají přidanou hodnotu. To vycítili čeští designéři, kteří začínají brát pánskou módu v potaz. Vzniká tak nový symbiózní styl sportovního a ležérně elegantního oblečení. První impulsy vycházely zároveň i od firem, které umožnily zrealizovat první velké kroky designérů k vlastní nezávislé pánské tvorbě. Firmy nabídly designérům spolupráci, která byla oboustranně výhodná.

3.1 Vývoj ve 20. století

Předválečné období představovalo slibný potenciál pro módu v českých zemích. Vznikaly *odborné školy textilního a oděvního návrhu*,³⁰ rozvíjela se průmyslová výroba, budovala obchodní síť a to vše tvořilo ideální podmínky pro rozvoj demokratické formy módy i v ostatních západoevropských zemích.³¹

Během 2. světové války probíhal dramatický útlum módní tvorby. Docházelo k šetření materiálem, hledala se nová stříhová řešení. Oděvy se přešívaly a z obnošených oděvů se vytvářely oděvy sportovního rázu a pro volný čas. Tato opatření platila pro dámský šatník a i v pánské módě převažuje hledisko účelnosti a praktičnosti.³²

³⁰ JAROŠOVÁ, Helena a Ludmila KYBALOVÁ. *Současná česká móda: Contemporary Czech fashion*. Vyd. 1. Praha: Allcore, 2002, [136] s. ISBN 80-903-1510-0. s. 6

JAROŠOVÁ, Helena a Ludmila KYBALOVÁ. *Současná česká móda: Contemporary Czech fashion*. Vyd. 1. Praha: Allcore, 2002, [136] s. ISBN 80-903-1510-0. s. 6

³² HLAVÁČKOVÁ, Konstantina a Ludmila KYBALOVÁ. *Česka móda, 1940-1970: zrcadlo doby*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2000, 125 p. ISBN 80-703-3017-1., s. 58

Po převratu v roce 1948 byl veškerý vývoj zastaven a firmy zrušeny nebo zestátněny. Jako jeden z mála se zachoval z tradiční pánské tvorby pánský salon Diplomat a Adam. Zde se nadále vytvářely modelové kolekce a šily na míru oděvy.³³

Nadějí pro znovuoobnovení oděvní tvorby bylo založení nového speciálního ateliéru oděvního výtvarnictví na pražské Vysoké škole uměleckoprůmyslové v roce 1949.³⁴ O české pánské módě se zde začalo mluvit až roku 1951 na popud profesora Antonína Kybala. Do této doby byla pánská móda opomíjena a to nejen na akademické půdě. Na univerzitách a oborově zaměřených středních školách se do této doby věnují pouze dámské linii. Profesor Kybal se zasloužil o změnu pánského obleku u nás. Poukazoval zejména na nutnost zlepšení jeho výtvarné stránky.³⁵ Při této změně přemýšlel, jak nahradit typickou skladbu pánského oděvu. Hledal způsoby, jak nahradit košili s kravatou pohodlnějším typem oděvu. A dále věnoval pozornost i využitým materiálům. Kybal měl vizi lněného oblečení, kterou předstihl vývoj pánské módy o několik desetiletí. V Čechách byl stále pánský oblek brán jako dostatečně funkční a změny nemohly být zásadní. Změny se projevovaly v nových materiálech a začínajícím odklonem od formálnosti.³⁶

60. a 70. léta se nesla především ve znamení zakládání novým podniků zaměřujících se na pánskou linii. Mezi významné podniky patřil například OP Prostějov, který od roku 1964 rozšířil svou výrobu a nasměřoval svou výrobu moderním trendům.

Do 80. let designéři tvořili pánské kolekce pro firmy a jejich následné konfekční provedení. Do pánské módy tímto zasahoval Josef Ťapt'uch, který úzce spolupracoval s firmami

³³ JAROŠOVÁ, Helena a Ludmila KYBALOVÁ. *Současná česká móda: Contemporary Czech fashion*. Vyd. 1. Praha: Allcore, 2002, [136] s. ISBN 80-903-1510-0.

³⁴ JAROŠOVÁ, Helena a Ludmila KYBALOVÁ. *Současná česká móda: Contemporary Czech fashion*. Vyd. 1. Praha: Allcore, 2002, [136] s. ISBN 80-903-1510-0. s. 7

³⁵ HLAVÁČKOVÁ, Konstantina a Ludmila KYBALOVÁ. *Česka móda, 1940-1970: zrcadlo doby*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2000, 125 p. ISBN 80-703-3017-1. s. 58

³⁶ JAROŠOVÁ, Helena a Ludmila KYBALOVÁ. *Současná česká móda: Contemporary Czech fashion*. Vyd. 1. Praha: Allcore, 2002, [136] s. ISBN 80-903-1510-0.

jako Jitex a Otavan Třeboň, kde tvořil pánské linie firmy. Za pánskou linii pro Otavan Třeboň byl odměněn jako designér roku.³⁷

Na hledání nové společenské normy mužského oděvu v 90. letech se významně podílela Iška Fiškarová. Inspirovala se jak zahraničními vlivy a například v její smíšené kolekci Daleká cesta z roku 1999, se nebála využít jako první u nás prvek sukně do pánského oděvu.

3.2 Vývoj dnes

Na otázku ohledně situace s pánskou módou na českém trhu v rozhovoru z roku 2011 na veletrhu Styl a Kabo Josef Ťaptůch řekl: *„Je tam naprosté prázdno, alespoň co se týče autentické české módní nabídky. Když nechám stranou zahraniční značky, tak naše firmy nabízejí slušný výběr pouze v oblasti sportswearu, ale vpravdě módní, kreativní pánskou módu Češi neprodukují.“*

Designéři však začínají vnímat skulinu na českém trhu a také mění se postoj českých mužů k módě. Zvyšuje se sebevědomí mužů, stále lze cítit opatrný přístup českých mužů k pánské módě. V módní tvorbě českých designérů poslední doby se objevuje tendence věnovat se české pánské módě.

Jednou z možných cest k tvorbě pánské módy v českém prostředí je stále inspirovat se životním stylem mladých lidí, jejich individualitami a názory. Hlavně vnímat potřeby českého člověka, který se liší svými potřebami od ostatních mentalit. Nelze proto v plné míře uplatňovat tendence ze světa a to musí mít designér stále na paměti.

Úspěšným projektem v oblasti pánské módy byla spolupráce designéra Jakuba Polanky s módní značkou Pietro Filipi. Pietro Filipi obvykle tvoří konfekci. Polanka vytvořil pro značku dvě pánské limitované kolekce v roce 2012 a 2013. Kolekce nesly minimalistický rukopis Polanky. Tvořily zlatý střed mezi módou a konfekcí, který je českými muži.

Příkladem úspěšné pánské individuální módy je tvorba kreativního dua Sistersconspiracy. Alice Klouzková a Jana Jetelová již od roku 2005 spojují síly s mladými českými umělci

³⁷ JAROŠOVÁ, Helena a Ludmila KYBALOVÁ. *Současná česká móda: Contemporary Czech fashion*. Vyd. 1. Praha: Allcore, 2002, [136] s. ISBN 80-903-1510-0.

a vytvářejí autorské malé série, které oslovují nejen muže, ale i ženy. Z tohoto důvodu svou tvorbu roku 2010 rozšířili i o dámské kolekce.

Další možnost uchopení pánské módy je tvorba nositelných designových kousků. Otázkou zůstává, jestli v České republice je pro takovou produkci dostatečná kupní síla. Na úzký okruh zájemců o tuto módu připadá velká koncentrace nadějných designérů. Šanci se uchytit mají jen ti nejlepší.

Mirka Horká se zapsala do podvědomí veřejnosti díky své kolekci Be Frozen, kterou prezentovala v rámci Mercedes-Benz Prague Fashion Weekendu v loňském roce 2013. Mirka Horká překvapila konceptem, kdy propojila neobvyklou kombinaci materiálů - len a beton.

Obr. Mirka Horká Jaro/léto 2014

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 KOLEKCE INSPIROVANÁ MOTORISMEM

Kolekce je inspirovaná konkrétní zálibou a to motorismem. Vychází ze zaujatosti mužů pro automobily a motocykly. Tato vášeň doprovází motorismus již od jeho počátků. Nadšení konstruktéři, inženýři a vynálezci byly pohlceni představou nezávislého pohybu na lidské síle. I přes překážky a nejistý cíl dokázali až téměř nemožné.

Téma je vyjádřeno v detailech a nenásilnou formou se snaží přiblížit inspiraci nositeli. Inspirace motorismem je zpracovávána graficky v ploše. Kolekce je stavěna z oděvů menší stříhové náročnosti v kombinaci s propracovanými detaily. Kladen je důraz i na vnitřní zpracování, kde jsou ukryty efektní detaily zapravení, kontrastním materiálem.

Prvky, které jsou použity, vycházejí z charakteristických znaků tvarů automobilů a motocyklů. Detaily jsou navrženy tak, aby na nezasvěceného pozorovatele mohly působit téměř abstraktním dojmem. Hranice mezi konkrétním prvkem a abstraktnem se u každého modelu liší.

Materiály

Na trička jsou použity dva druhy úpletů. Silnější bavlněné úplety se uplatnily u členěných triček, kdy síla materiálu usnadnila technologii realizace. U tílka z modelu č. 1 je použitý tenký viskózový úplet, aby se zamezilo velké síle materiálu při vrstvení v předním díle.

Pro vypracování kalhot a saka byly zvoleny dva druhy bavlněných tkanin šedé a modré barvy.

Na košile byly použité šedé polyesterové pepito v kombinaci s oranžovým plátnem. Bílá košile je zhotovena z bílé košiloviny.

K zapravení vnitřního vypracování byl použit šikmý bavlněný proužek modré a šedé barvy.

Barevnost

Základní barvou kolekce je zvolená šedá. Šedou barvu doplňují kombinace oranžové, tmavě modré, tyrkysové, šedé a bílé.

5 ZPRACOVÁNÍ

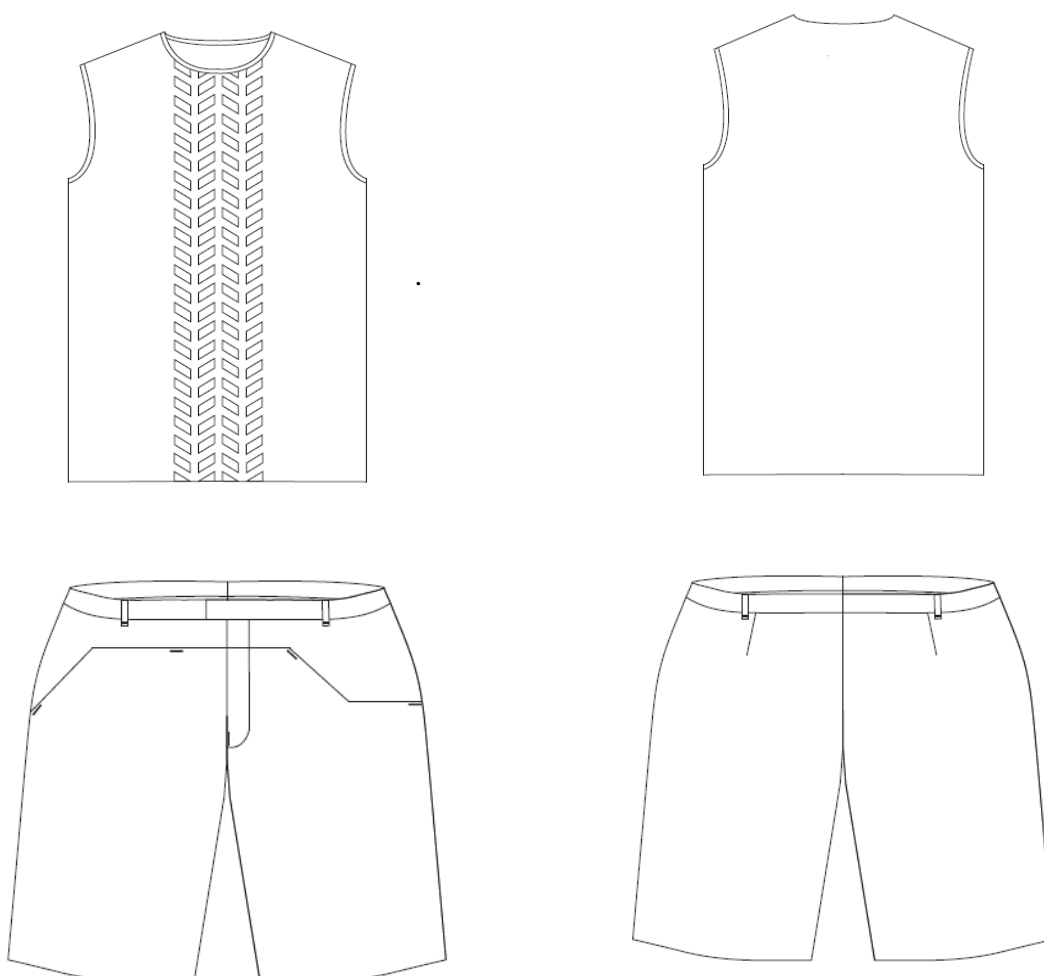
5.1 Model č. 1

5.1.1 Technický popis

Model se skládá s úpletového tílka a krátkých kalhot. Textura tílka je inspirována motocyklovou pneumatikou. Této struktury se dosáhlo technikou prošívání, následným prožezáváním svrchního materiálu. Tílko je zhotoveno z tenkého viskózového úpletu v tmavě modré barvě. Přední díl je dvojitý. Spodní vrstva je ze slabého viskózového úpletu tyrkysové barvy.

Na kalhotách je nejdůležitějším prvkem stříhové řešení kapes a jejich následné vypracování. Kapsy jsou asymetricky tvarovány. Inspirace pro tvar vychází z profilu karoserie automobilu.

5.1.2 Technický nákres

5.2 Model č. 2

5.2.1 Technický popis

Druhý model se skládá s košile vycházející a dlouhých kalhot. Košile je zhotovena z jemného šedého pepita v kombinaci s oranžovou košilovinou. Její tvar vychází ze střihu pánského saka a je dále členěna kontrastním sedlem na hrudi.

Stěžejním prvkem košile a celého modelu je „intuitivní“ výšivka na prsou. Intuitivní výšivka je pojem vymyšleným mnou. Jedná se strojovou výšivku, bez předznačení motivu. Vlastní motiv vzniká samovolně bez promyšlení, řídí se jen momentální náladou. Proto je v technickém nákresu znázorněn pouze tvar košile a ne konkrétní naznačení výšivky. Motiv výšivky skrývá v sobě „kresbu“ aut. Šedá výšivka volně přechází z kontrastní plochy náprsenky do šedé, kde působí jen jako struktura.

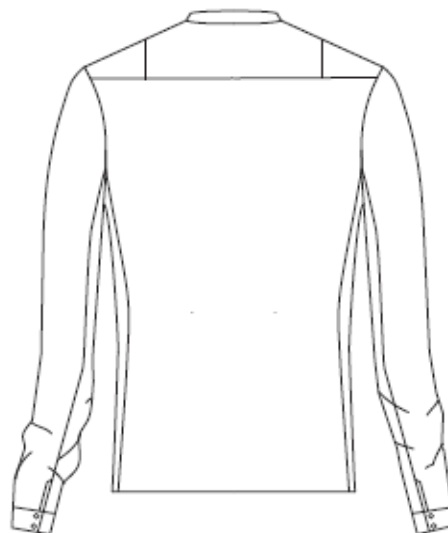
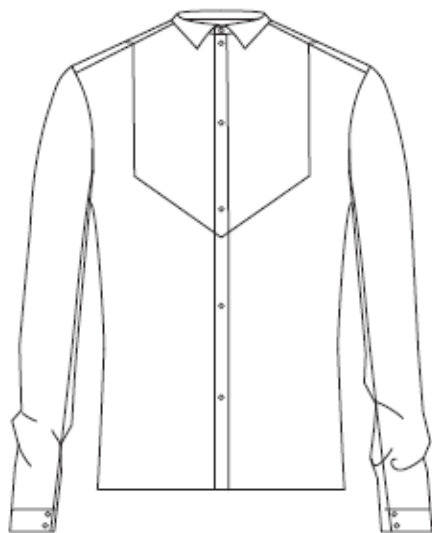
Pozornost je věnována také manžetám. Manžety jsou řešeny speciálně se 4 knoflíčky s malým akcentem oranžové.

U kalhot je důležitým prvkem řešení zadních kapes. Zadní kapsy s dvěma patkami jsou inspirovány klikou dveří aut.

5.2.2 Technický nákres

5.3 Model č. 3

5.3.1 Technický popis

Třetí model se skládá s trička a dlouhých kalhot. Barevnost je zvolena kombinace modro-oranžové na tričku a modrých kalhot.

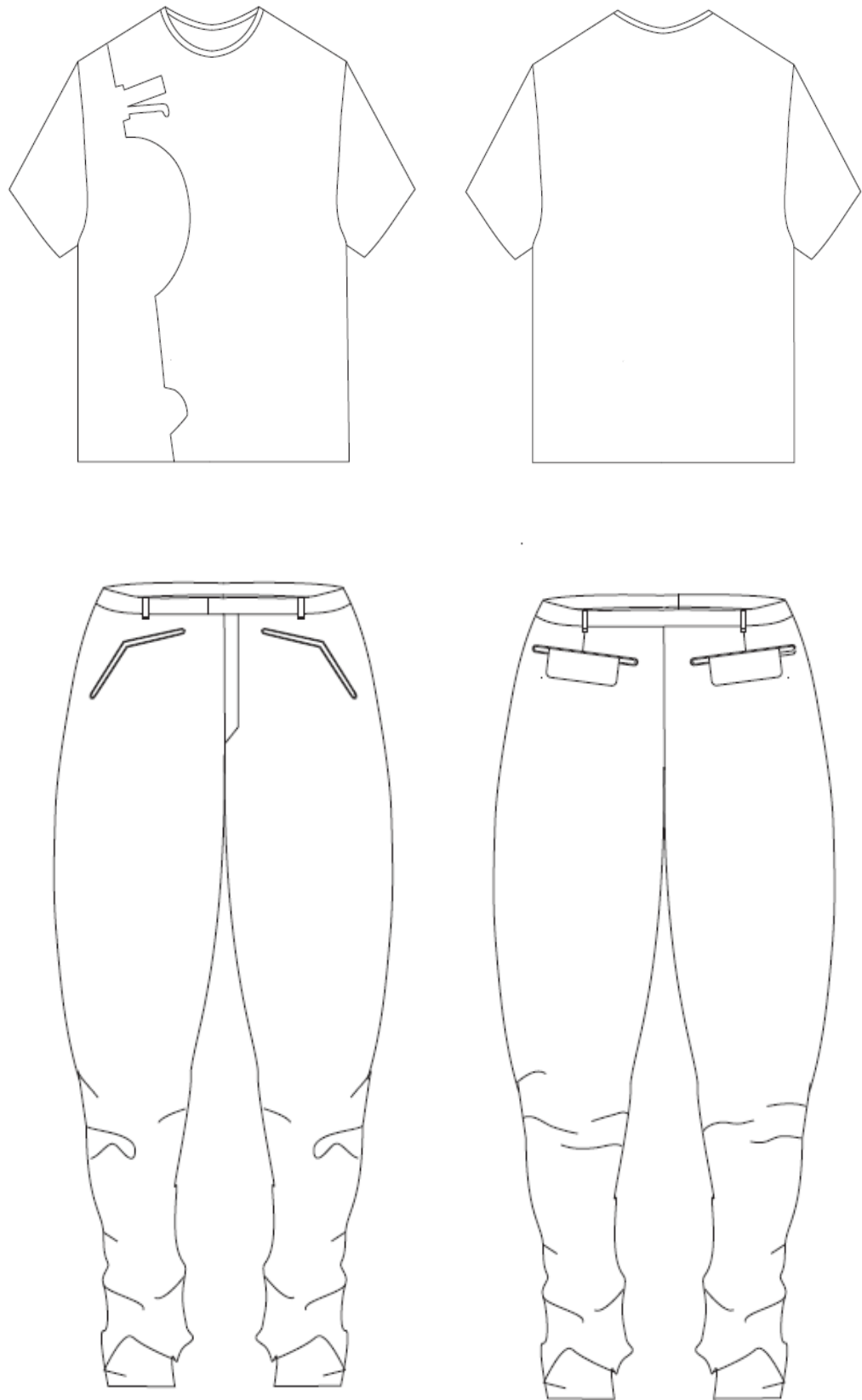
Tričko je specifické tím, že motiv motorčky je znázorněn členicím švem mezi dvěma barevnými plochami předního dílu. Členicí šev tvoří linii poloprofilu motorčky. Vytvoření tak složitého tvaru, vyžadovalo náročnou přípravu, bez které by nebyl dosažen požadovaný výsledek.

U kalhot je kladen důraz na pohodlnost stříhového řešení a na detailní zpracování kapes.

Díky umístění zipu do bočního švu nohavice, je možné velmi zúženou dolní část nohavice pohodlně obléct.

5.3.2 Technický náčrt

5.4 Model č. 4

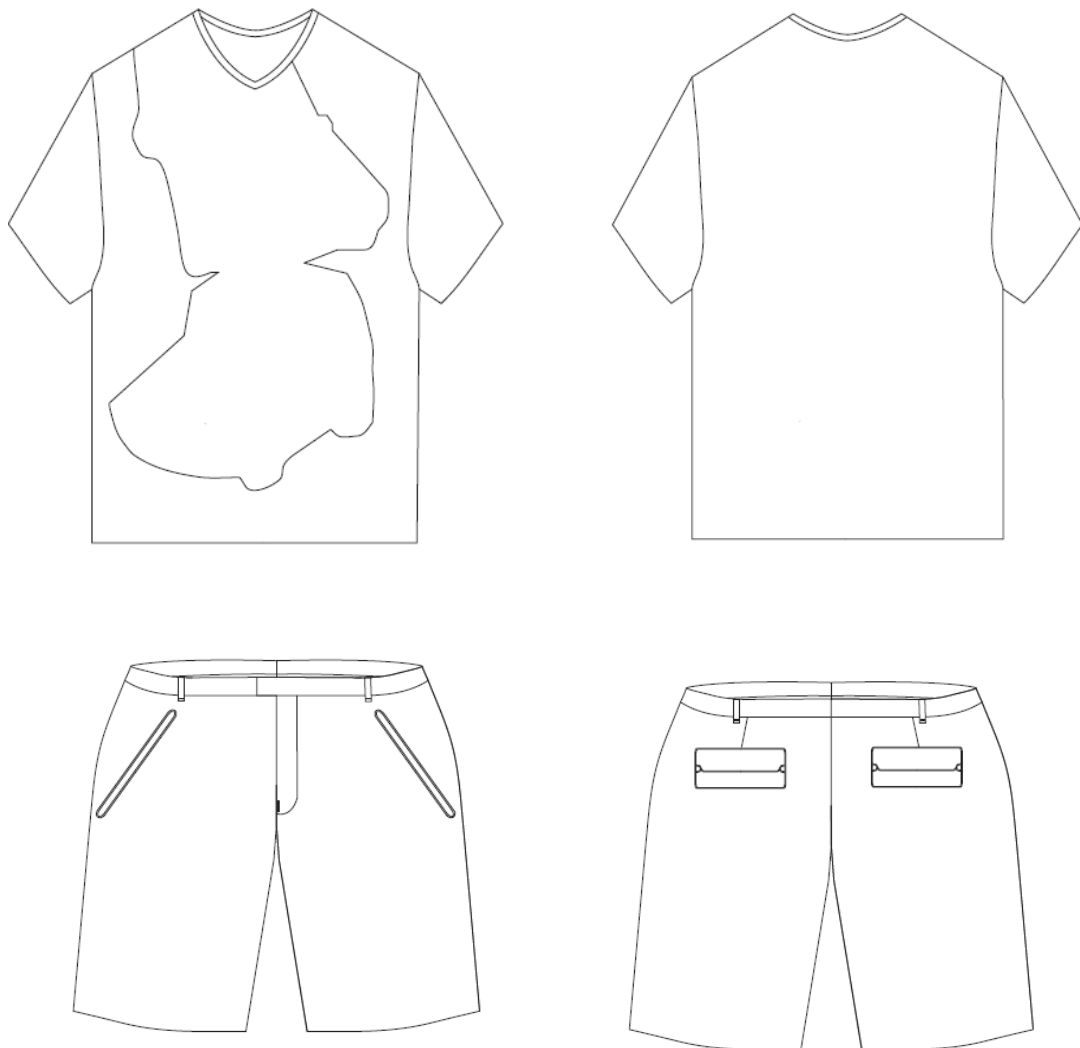
5.4.1 Technický popis

Model se skládá z šedomodrého trička, šortek a sportovního nepodšívkaného saka. Tričko je členěno motivem vycházejícím z tvarů celé karoserie aut. Motiv je pro srozumitelnost podpořen částečným prošitím (viz. Projektová část).

Šortky vycházejí z inspirace auty opět v detailech kapes.

Sportovní sako má stojáček, který vychází z tvaru stojáčku baseballové bundy. Opakují se zde kapsy s dvěma patkami, ale ve větší formě.

5.4.2 Technický nákres

5.5 Model č. 5

5.5.1 Technický popis

Pátý model se skládá z bílé košile a šotek.

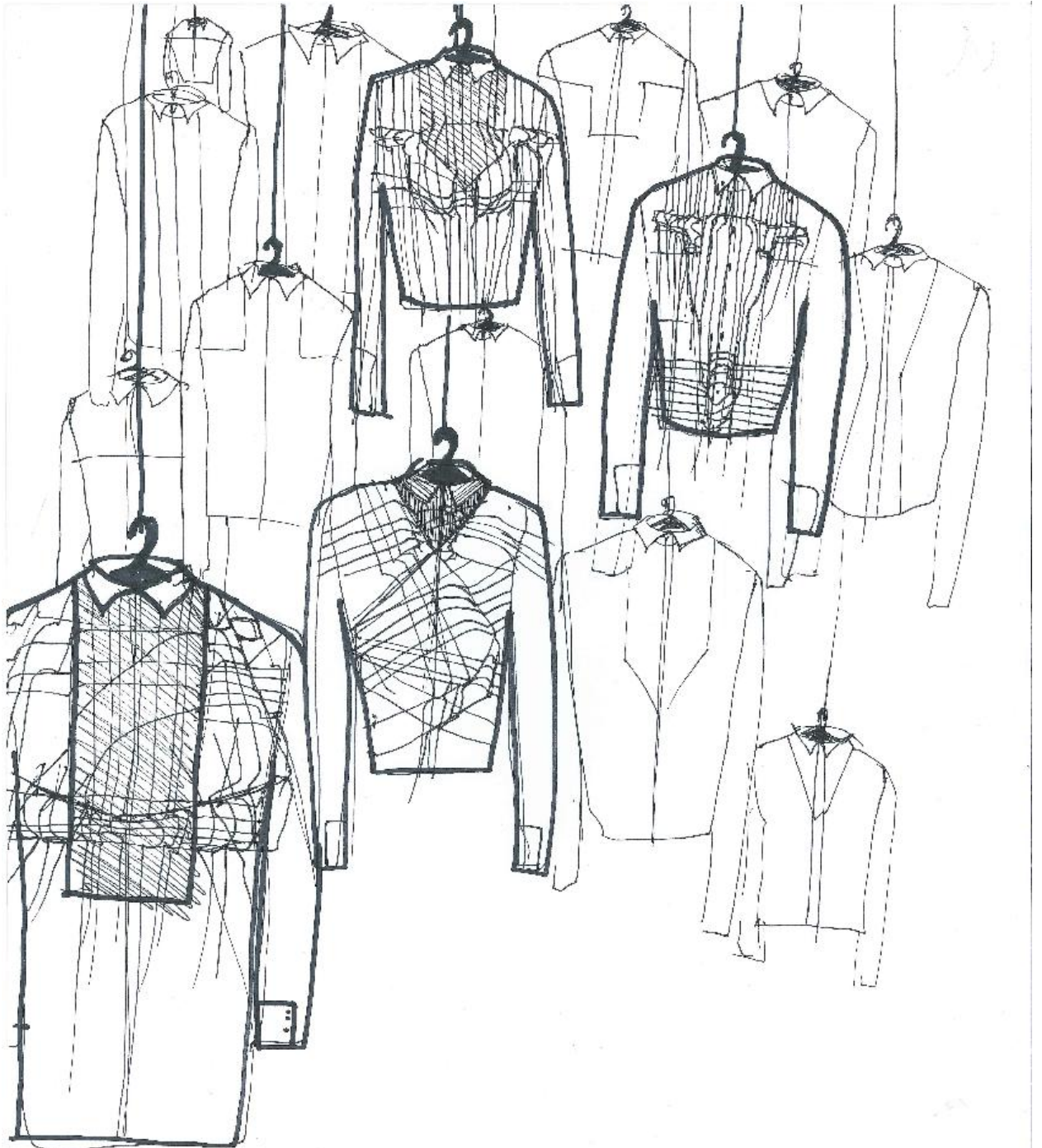
Košile má klasický mírně vypasovaný tvar. Motiv motorky je zde ztvárněn „intuitivní“ výšivkou. V tomto případě je výšivka zhotovena bíle na bílém. Vytváří se tak struktura, která na první pohled skrývá svou obsahovou hodnotu. Na zadním díle je odlišné sedlo.

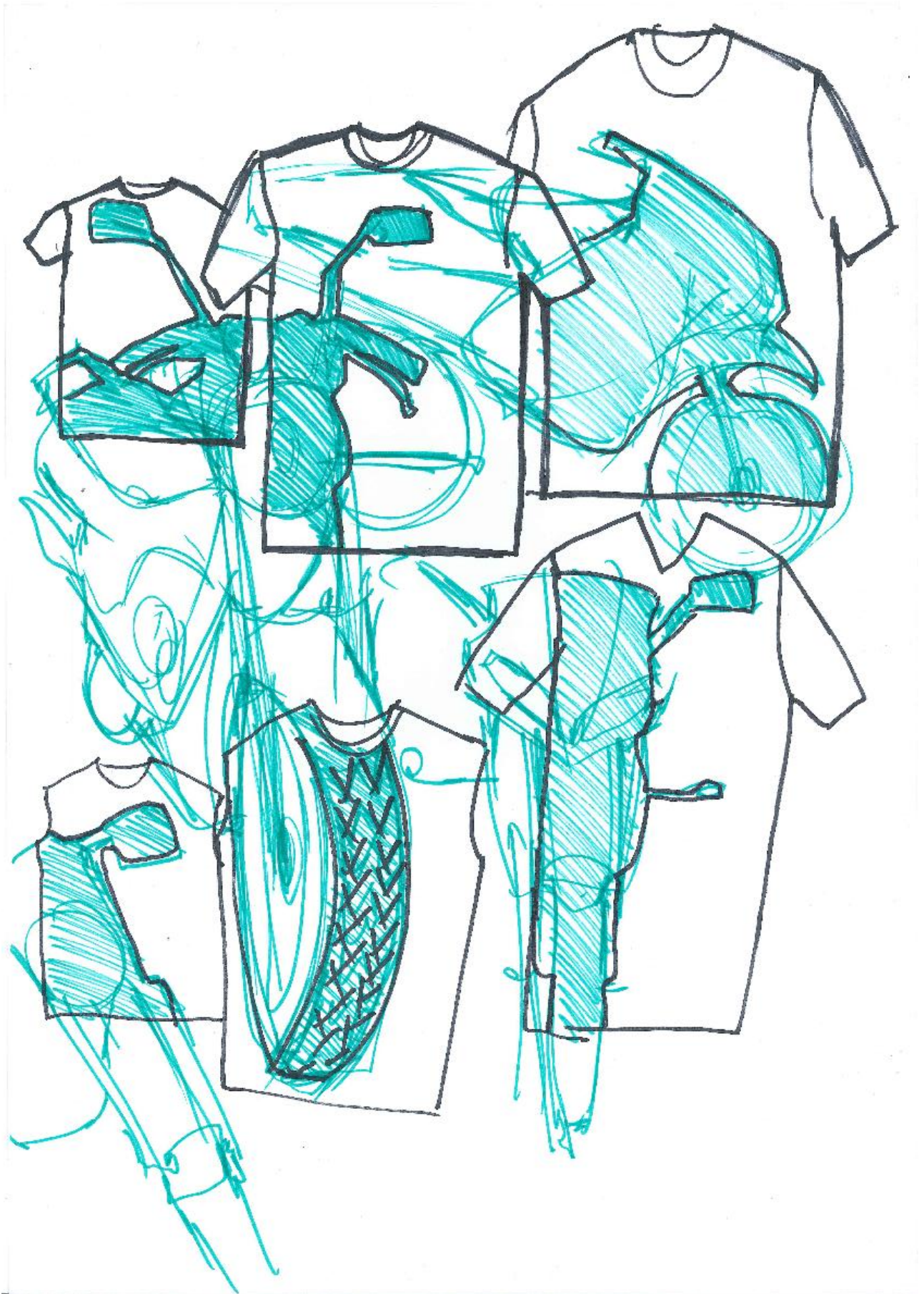
Na šortkách se objevuje další řešení kapes, vycházejících z inspirace karoseriemi.

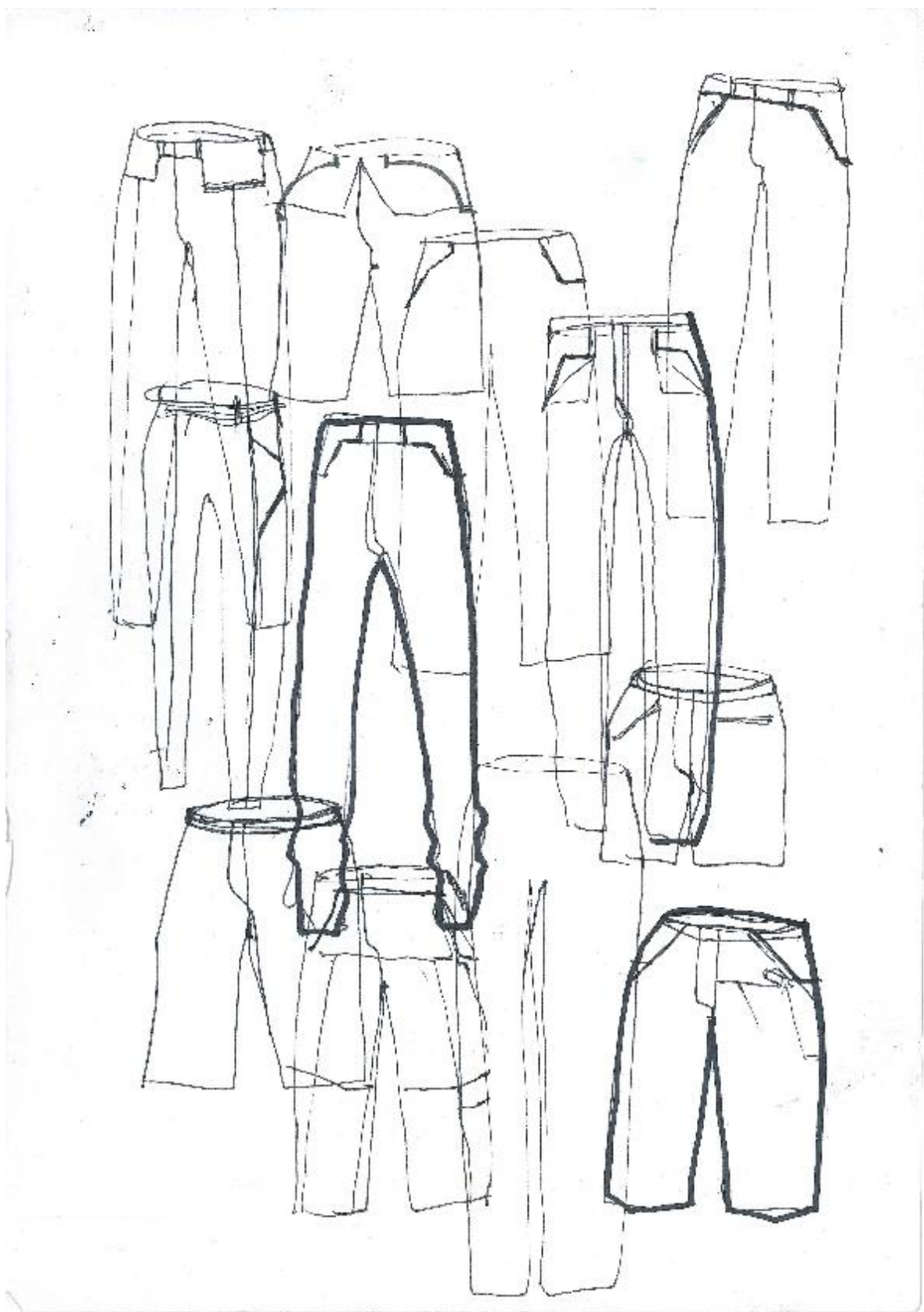
5.5.2 Technický náskres

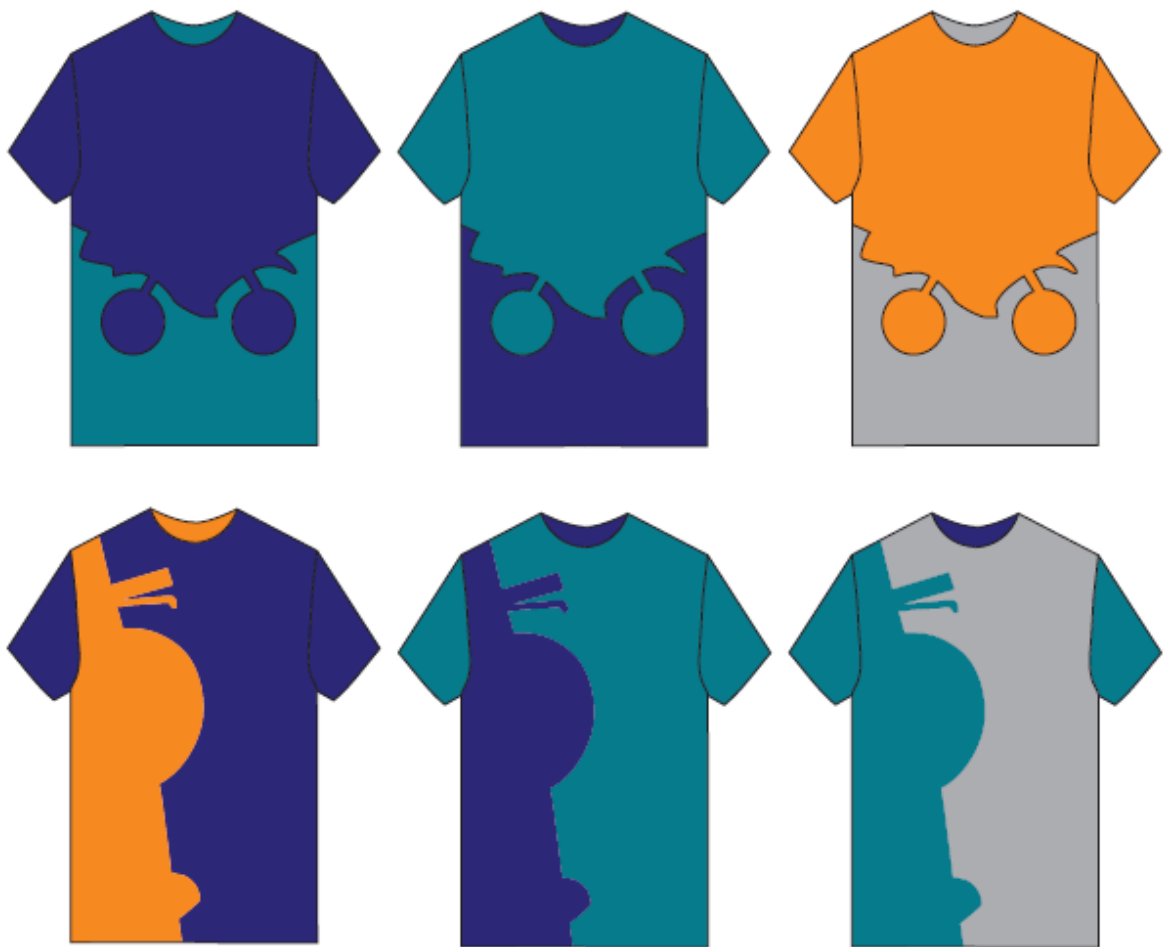
Skici a návrhy

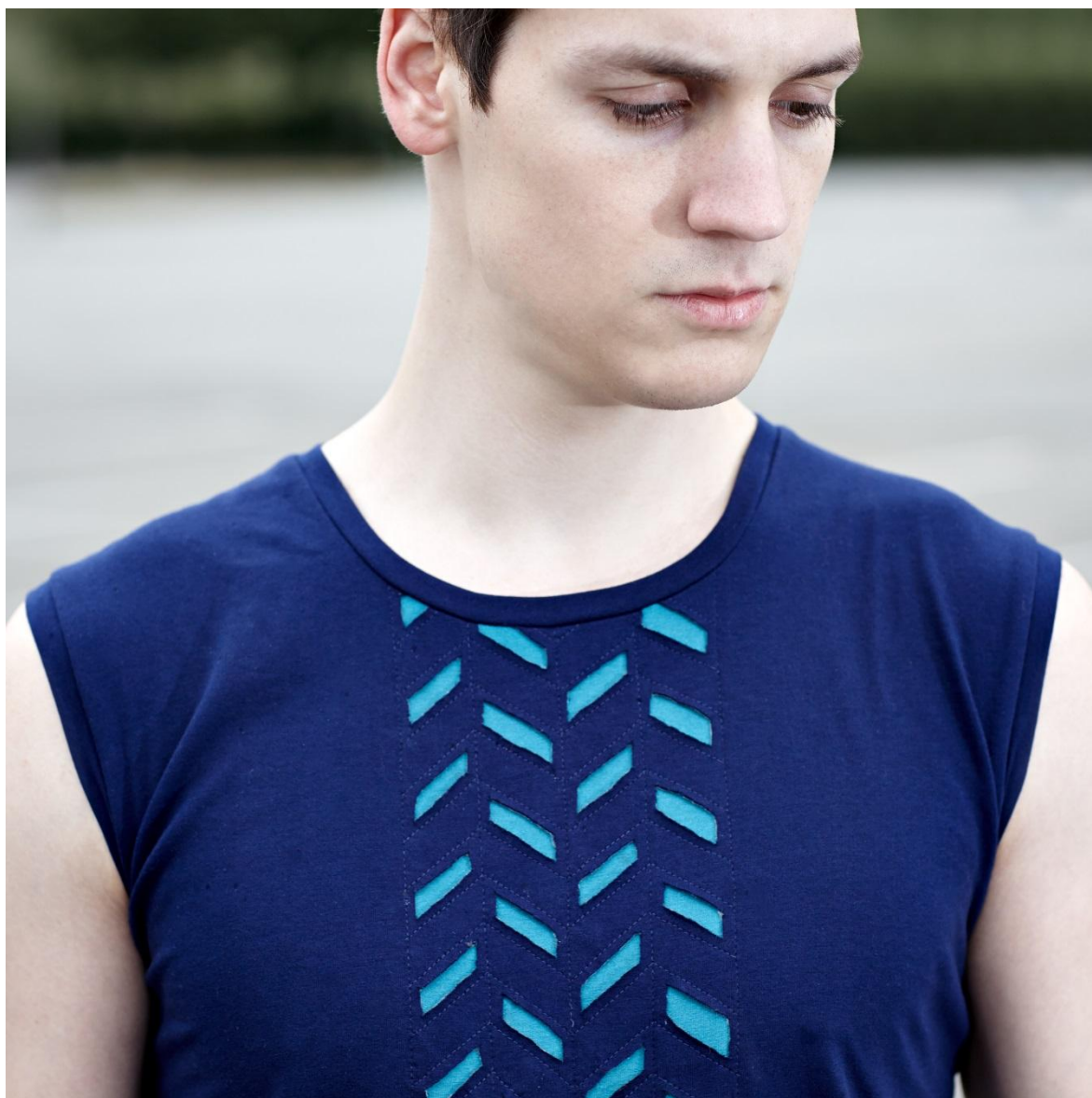
III. PROJEKTOVÁ ČÁST

FOTODOKUMENTACE

Fotograf: Richard Bouda

Model: Jiří Kokeš

ZÁVĚR

Během vypracovávání své bakalářské práce jsem měnila téměř neustále pohledy a přesné zaměření své práce. S jistotou jsme věděla jediné a to, že chci vytvořit kolekci pro českého muže.

Myslím si, že i přes všechna úskalí má práce dopadla dobře.

V úvodu jsem si předsevzala, že prozkoumám vliv zájmů na mužskou identitu. Jaký vliv mají zájmy na oděv. V teoretické práci jsem zkoumala, jak důležitou roli hrály zájmy již v hluboké historii. Zjistila jsem, že křivka vývoje společnosti kopírovala vývoj motorismu. Do hromady tvoří propletené klubko naší historie.

Velkým přínosem pro mě bylo vyhledávání a porovnávání sportovní módy mezi současnými designéry a odkazy designérů vycházejících z tradičního sportovního oblečení.

Vypracování bakalářské práce změnilo můj pohled na mou práci a nadále mě inspirovalo k další tvorbě pro muže.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] HLAVÁČKOVÁ, Konstantina a Ludmila KYBALOVÁ. *Česka móda, 1940-1970: zrcadlo doby*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2000, 125 p. ISBN 80-703-3017-1.
- [2] JAROŠOVÁ, Helena a Ludmila KYBALOVÁ. *Současná česká móda: Contemporary Czech fashion*. Vyd. 1. Praha: Allcore, 2002, [136] s. ISBN 80-903-1510-0
- [3] KOLEKTIV AUTORŮ. *Motorismus dneška*. V Praze: Práce, 1975, 256 s., s. 7
- [4] LILLYWHITE, David. *Encyklopedie klasických automobilů: více než tisíc nejslavnějších klasických automobilů 20. století*. 1. české vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2005, 544 s. ISBN 80-736-0312-8.
- [5] MACKENZIE, Mairi. *--ismy*. V Praze: Slovart, 2010, 159 s. ISBN 978-80-7391-399-1.
- [6] SEKOT, Aleš. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003, 191 s., [8] s. barev. obr. příl. ISBN 80-731-5047-6.
- [7] STEVENSON, N. *Kronika módy: 1800 - 1870 - 1940 - 1960 - 1980 - 2020 : kdo udává tón - nejslavnější módní ikony a návrháři*. Vyd. 1. Praha: Fortuna Libri, c2011, 288 s. Fortuna factum. ISBN 978-80-7321-570-5. s.166
- [8] REMEK, Branko. *Automobil a spalovací motor: historický vývoj*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 159 s. ISBN 978-80-247-3538-2.s.23
- [10] ROETZEL, Bernhard a Ludmila KYBALOVÁ. *Opravdový gentleman: tradice, noblesa, styl*. Vyd. 1. Praha: Slovart, 2001, 357 s. ISBN 80-720-9228-6. s. 314
- [11] WORSLEY, Harriet. *100 ideas that changed fashion*. London: Laurence King Pub, 2011, 191 s., [8] s. barev. obr. příl. ISBN 978-185-6697-330.
- [12] *Móda: obrazové dějiny oblékání a stylu*. Vyd. 1. Praha: Knižní klub, 2013, 480 s. ISBN 978-80-242-4170-8
- [13] Julian Zigerli. [online]. Dostupné z: <http://julianzigerli.com/julianzigerli/about.html>
- [14] Psychologie osobnosti. [online]. Dostupné z: <http://www.vysokeskoly.cz/maturitniotazky/zaklady-spolecenskych-ved/psychologie-osobnosti>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Obr. Obrázek.

s. Strana.

D² Dsquared2, sportovní značka.

SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obr. 1 *Johny Rotten* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://allynscura.blogspot.cz/>
- Obr. 2 *Malcolm McLaren and Vivienne Westwood* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: http://candyraedotcom.files.wordpress.com/2012/11/tumblr_ma2lyoyhlt1rn616no1_500.jpg
- Obr. 3 *The White T-shirt* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://www.beatricebrandini.it/index.php/the-white-t-shirt-a-basic-item-with-a-dual-personality-may-be-heading-slogan-or-understatement-elegance/?lang=en>
- Obr. 4 *File:1894 paris-rouen - michaud* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:1894_paris-rouen_-_michaud_\(peugeot_phaeton_3hp\)_9th.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:1894_paris-rouen_-_michaud_(peugeot_phaeton_3hp)_9th.jpg)
- Obr. 5 *Móda: obrazové dějiny oblékání a stylu*. Vyd. 1. Praha: Knižní klub, 2013, 480 s. ISBN 978-80-242-4170-8 s. 226
- Obr. 6 *Leather Jackets* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: http://www.leathernext.com/jackets_for_men.php
- Obr. 7 *Pravěk skútrů Vespa (od 1965): Vespujte!* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://veteran.auto.cz/motorky/pravek-skutru-vespa-od-1946-vespujte/>
- Obr. 8 *Pinehurst No. 2 – A Timeline of Greatness* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://www.pinehurst.com/news/pinehurst-no-2-a-timeline-of-greatness/>
- Obr. 9 *Talk Tennis at Tennis Warehouse* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://tt.tennis-warehouse.com/showthread.php?t=426404&page=2>
- Obr. 10 *Part 2: “The Golden Age” of Cycling* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: http://www.cyclingrevealed.com/Apr13/EnduringLeg_2.htm
- Obr. 11 *DSquared2 / SS07 Man* [online]. [cit. 2014-05-14]. Dostupné z: http://www.manchic.com/manchic/2006/11/dsquared2_ss07_.html

- Obr. 12 *Lacoste Men* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://www.vogue.co.uk/fashion/spring-summer-2011/mens/lacoste-men>
- Obr. 13 *Spring 2012 Menswear: Prada* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://www.style.com/fashionshows/complete/S2012MEN-PRADA>
- Obr. 14 *Veine #10: part 2* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: hombrechic.com/tag/switzerland
- Obr. 15 *New Object Research* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://aitorthroup.com/chapters/new-object-research/new-object-research-a-design-manifesto/>
- Obr. 16 *Punk rocks: Rick Owens embraces the apocalypse – in sportswear* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://www.independent.co.uk/life-style/fashion/news/punk-rocks-rick-owens-embraces-the-apocalypse--in-sportswear-8677583.html>
- Obr. 17 *London Fashion Week AW10/11: Menswear - Aitor Throup* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://archive.fashion156.com/previous-blog/London+Fashion+Week+AW10-11+-+Menswear++Aitor+Throup/1087/>
- Obr. 18 *Collection* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://www.julianzigerli.com/ss-2012/>
- Obr. 19 *Agi & Sam Menswear Spring/Summer 2013* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: http://www.fashiontrendsetter.com/content/fashion_shows/2012/Agi-Sam-Menswear-Spring-Summer-2013.html
- Obr. 20 *Collection* [online]. [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://www.julianzigerli.com/ss-2014/>
- Obr. 21 *MIRKA HORKA rozhybala beton* [online]. [cit. 2014-05-14]. Dostupné z: <http://www.menstyle.cz/mirka-horka-rozhybala-beton.html>